

Nr 387.

Av herr **Bergström** i Bäckland, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 210, med förslag till lag om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnplikts-tjänstgöring.*

Med den uppfattning, som nu mer och mer gör sig gällande angående de medel, som böra komma till användning, när det gäller att bevara freden folken emellan, torde icke så få även inom vårt land börja att betrakta det arbete, som de samvetsömna värnpliktige utföra, vara utav samma värde som de övrigas tjänstgöring. Dessutom finnes det sådana bland vårt folk, vilka räkna de samvetsömmas avståndstagande från att övas i vapnets bruk som ett led uti det nutida fredsarbetet.

Det kan därför icke vara rättvist ej heller stå i överensstämmelse med ett verkligt sinne för fredssaken att ålägga de samvetsömna en längre tjänstgöringstid än den, som gäller för de värnpliktiga i allmänhet.

En förlängd tjänstgöringstid för de samvetsömna måste av dem, som få fullgöra sin värnplikt enligt lagen för de samvetsömna, betraktas som ett straff för deras samvetsömhet på detta område. Denna synpunkt framhölls också i andra kammaren vid 1920 års riksdag, när de samvetsömmas värnplikt även då var föremål för riksdagens behandling.

Denna förlängda tjänstgöringstid för de samvetsömna torde egentligen avse att förhindra simulation. Det förefaller emellertid högst orättvist, att de samvetsömna skola åläggas en längre tjänstgöringstid än andra värnpliktige, därför att man kan antaga, det sådana värnpliktige skola finnas, vilka icke äro mera måna om sin heder än att de kunna angiva sig för att vara samvetsömna, utan att de i verkligheten äro det.

Riksdagens militieombudsman är i någon mån inne på den rätta tankegången, då han yttrar i det utlåtande, som han avgivit över förslaget till lag för de samvetsömna, följande: »att allt för mycket bygga på tjänstgöringstidens förlängning torde dock icke vara görligt dels på grund av praktiska svårigheter med civilarbetets anordnande och dels med hänsyn till rättvisa och billighet mot icke-simulerande värnpliktige av den kategori, varom är fråga. Kontrollen mot missbruk måste därför till sin tyngdpunkt vara förlagd till prövningen av vederbörande på grund av samvetsbetänkligheter gjorda ansökningar om befrielse från den vanliga värnpliktstjänstgöringen och till inskrivningsrevisionens ställningstagande härtill.»

Jag tror, att risken av simulation icke är så stor, som en del mena, och

torde knappast förefinnas, när det är fråga om samvetsömhet på grund av religiösa samvetsbetänkligheter. De värnpliktige, som äro religiösa, får man väl på goda skäl fritaga från simulation. Åter en värnpliktig, som icke tillhör dessa religiösa, torde knappast försöka att få fullgöra sin värnplikt enligt lagen för de samvetsömma. En sådan skulle då både få simulera religiös och samvetsöm samt komma i en icke så litet obehaglig situation genom att de samvetsömma enligt uppgift i tidningspressen utöva å sin förläggningssort olika slag av kristlig verksamhet.

Det är icke heller antagligt, att en värnpliktig, som ej drives av en fast övertygelse, väljer civilt tungt kroppsarbete i skog och mark, ofta långt från bebyggda orter, framför att fullgöra sin tjänsteplikt på ett väl ordnat övningsläger, beläget intill stad eller större samhälle med tillgång till nöjen och förströelser.

För övrigt torde det vara så, att simulering på detta område måste förutsetta i någon mån brottsliga anlag hos de simulerande. Vi få väl dock tro, att bland de värnpliktige dessa skola utgöra ett försvinnande fåtal.

En sak, som man icke får bortse ifrån, när det gäller tjänstgöringstiden för de samvetsömma, det är, att de flesta av de samvetsömma höra till de sämre ekonomiskt lottade, och genom den förlängda tjänstgöringstiden för de samvetsömma ökas avsevärt de bördor, som värnplikten i allmänhet har med sig. Dessutom kan det finnas mer än en av dessa samvetsömma, som ha någon anhörig att helt eller delvis försörja. För en sådan måste en förlängd tjänstgöringstid verka orättvis och menlig.

På grund av det anförda får jag därför vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition till årets riksdag, nr 210, med förslag till lag om värnpliktstjänstgöring, att tjänstgöringstiden för de samvetsömma värnpliktige, vilka erhålla tillstånd att fullgöra sin värnplikt endera vid krigsmakten utan att övas i vapnens bruk eller genom att utföra civilt arbete för statens räkning, måtte erhålla samma längd som anges i värnpliktslagen för härens huvudstyrka, nämligen infanteriet.

Anhålles vördsamt, att det utskott, till vilken föreliggande motion blir remitterad, måtte vidtaga den ändringen i lagtexten, vartill ett bifall till motionen kan föranleda.

Stockholm den 31 mars 1925.

P. Bergström
i Bäckland.